

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 315/2010-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. augusta 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L., a. s., B., zastúpenej spoločnosťou K., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát JUDr. M. K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Obdo 15/2009 z 26. apríla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L., a. s., **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júla 2010 faxom doručená sťažnosť spoločnosti L., a. s. (ďalej len „sťažovateľka“), doplnená 20. júla 2010 predložením originálu, ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Obdo 15/2009 z 26. apríla 2010.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že *«porušovateľ odmietol sťažovateľovi poskytnúť súdnu ochranu - odmietol opravný prostriedok sťažovateľa (dovolanie) v súdnom konaní, bez toho, aby na taký postup boli splnené zákonné podmienky. Porušovateľ zároveň v napadnutom rozhodnutí neuviedol dôvody svojho postupu... Sťažovateľ prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podrobne a konkrétne zdôvodnil v čl. II dovolania. Namietal, že rozhodnutím odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom [§ 237 písm. f) OSP]. K odňatiu možnosti sťažovateľa konať pred súdom došlo z dvoch dôvodov:*

a) Odvolací súd zrušil prvostupňové rozhodnutie vo veci podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP... a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení neuviedol, aký nesprávny predpis mal prvostupňový súd použiť, príp. v akom smere mal byť z uvedeného dôvodu nedostatočne zistený skutkový stav. Sťažovateľ (ani prvostupňový súd) preto nemôže ďalej riadne pokračovať v konaní; nevie, ktorý predpis mal byť nesprávne aplikovaný, aké ďalšie dôkazy má navrhnuť a ako má vo veci ďalej argumentovať, aby dosiahol aplikáciu „správneho“ predpisu a skutkový stav bol „dostatočne zistený“.

b) Rozhodnutie odvolacieho súdu zároveň nebolo ani vo zvyšku riadne zdôvodnené a sťažovateľovi bolo znemožnené o. i. dovolanie riadne odôvodniť pre chýbajúci názor súdu na podstatné otázky...

Porušovateľ sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľa a bez akéhokolvek konkrétneho dôvodu odoprel sťažovateľovi možnosť dosiahnuť nápravu stavu spôsobeného rozhodnutím odvolacieho súdu. V ďalšom konaní má byť prvostupňový súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP), ktorý ale odvolací súd vo svojom rozhodnutí neuviedol... Nové rozhodnutie prvostupňového súdu tak opäť môže byť zrušené odvolacím súdom. Uvedený postup je preto navyše nehospodárny a v rozpore so zásadou rýchlosti a účinnosti ochrany práv účastníkov konania (§6 OSP)...

Najmä vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti prípadu bolo riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obzvlášť potrebné. Bez neho sa napadnuté rozhodnutie javí ako arbitrárne a nepresvedčivé.»

Sťažovateľka navrhuje vo veci takto rozhodnúť:

„Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 15/2009 z 26.4.2010 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 15/2009 z 26. 4. 2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný sťažovateľovi nahradiť trovy konania do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na prerokovanie ktorých ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti

domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou sťažnosti je námietka sťažovateľky, že najvyšší súd ako dovolací súd porušil jej základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pretože

v odôvodnení svojho rozhodnutia sa nevysporiadal s argumentáciou sťažovateľky a odoprel jej možnosť dosiahnuť nápravu stavu spôsobeného rozhodnutím odvolacieho súdu.

V okolnostiach prípadu však z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že týmto rozhodnutím sa konanie o zaplatenie peňažnej sumy s príslušenstvom uplatnenej voči sťažovateľke neskončilo, keďže krajský súd svojím uznesením len zrušil rozhodnutie Okresného súdu Levice č. k. 16 Cb/138/2006-419 z 19. júna 2008 a vec vrátil na ďalšie konanie. V danej veci teda nedošlo k právoplatnému skončeniu ani zastaveniu súdneho konania. Sťažovateľka teda bude mať možnosť v ďalšom štádiu konania uplatniť ochranu označených práv aj svoju argumentáciu týkajúcou sa skutkovej a právnej stránky predmetnej veci, z čoho vyplýva, že o veci rozhoduje iný súd, a teda má ešte k dispozícii iný prostriedok ochrany toho práva, ktorého porušenie namieta vo svojej sťažnosti. V danej veci sa súdne konanie nachádza v štádiu konania pred prvostupňovým súdom, ktorý bude vykonávať ďalšie dôkazy na dostatočné zistenie skutkového stavu. K vykonávaniu dôkazov sa sťažovateľka bude môcť v konaní pred súdom vyjadriť za tých istých podmienok ako druhý účastník konania (obdobne III. ÚS 42/07).

Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 4 Obdo 15/2009 z 26. apríla 2010 nie je daná jeho právomoc na prerokovanie veci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Nad rámec uvedeného ústavný súd vzhľadom na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (m. m. III. ÚS 31/07, I. ÚS 145/2010, II. ÚS 103/09). Dôvody odmietnutia dovolania v napadnutom uznesení najvyššieho súdu sú síce formulované stručne, ale sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutočnosti, že neboli splnené podmienky dovolania tak, ako to predpokladajú ustanovenia § 237 až § 239 Občianskeho súdneho poriadku, k čomu najvyšší súd dospel na

základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (obdobne III. ÚS 286/08, I. ÚS 258/09). Najvyšší súd neodmietol sťažovateľke poskytnutie súdnej ochrany, vecou sa zaoberal a pri skúmaní prípustnosti dovolania dospel k záveru, že v posudzovanom prípade absentujú predpoklady prípustnosti súdneho prieskumu na základe tohto mimoriadneho opravného prostriedku. Z uvedeného dôvodu sa najvyšší súd ani nezaoberal meritom veci. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným už ani preto, že ústavný súd nie je opravným súdom právnych názorov najvyššieho súdu. Ústavný súd poznamenáva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do detailov uvádzaných účastníkmi konania (m. m. III. ÚS 222/08, IV. ÚS 112/05).

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších nárokoch uplatnených sťažovateľkou.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. augusta 2010